

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/102/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119208707
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4119208707.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobkyne: Q. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. W. č. XXX, zastúpená Peter Farkaš, advokátska kancelária spol. s. r. o., so sídlom Prešov, Puškinova 16, IČO: 36 855 928, proti žalovaným: 1. X. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., I. XXX/XX, 2. S. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., E. XXX/X, 3. I. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., Y. XXX/XX, 4. H. P. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., Y. XXX/XX, všetci zastúpení JUDr. Kamil Berešický, advokát, so sídlom Nitra, Farská 33, o určenie neplatnosti právneho úkonu a určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 5. februára 2020 č. k. 10C/63/2019-221 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku I. potvrďuje.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku II. a III. zrušuje
a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti o určenie, že kúpna zmluva uzavretá medzi žalovaným v 1. a žalovanou v 2. rade ako predávajúcimi a žalovaným v 3. rade ako kupujúcim zo dňa 18. 05. 2015 a darovacia zmluva medzi žalovaným v 3. rade ako darcom a žalovaným v 4. rade ako obdarovaným sú absolútne neplatné, zastavil (I.). Žalobu vo zvyšnej časti zamietol (II.). Rozhodol, že žalovaní v 1. až 4. rade majú proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (III.). Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 144 CSP, § 145 ods. 2, § 124 ods. 1, čl. 11 ods. 1, 2 a 3, § 137 písm. c), § 262 ods. 1 a 2, § 255 ods. 1, § 257 CSP, § 39 Občianskeho zákonníka a uviedol, že žalobkyňa žalobou požadovala, aby súd prvej inštancie určil, že kúpna zmluva, ktorú uzavreli žalovaní v 1. a 2. rade ako predávajúci a žalovaní v 3. a 4. rade ako kupujúci dňa 18. 05. 2015 a darovacia zmluva, ktorú uzavrel žalovaný v 3. rade ako darca a žalovaný v 4. rade ako obdarovaný sú absolútne neplatné a že žalovaní v 1. a 2. rade sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností stavby so súpisným číslom XXX, druh stavby dom, postavený na parcele KN-C druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 151 m² v celosti 1/1, pozemok KN-C parcelné číslo 1958 druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 151 m² v celosti 1/1 a pozemok KN-C parcelné číslo 1959 druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 838 m² v celosti 1/1. Žalobu odôvodnila tým, že Okresný súd Nitra rozsudkom sp. zn. 10C/651/2015 zo dňa 19. 10. 2016 zaviazal žalovaného v 1. rade, aby jej zaplatil 6 638,78 eura s úrokom z omeškania, ktorý nadobudol vykonateľnosť dňa 25. 11. 2016, pričom splatnosť pohľadávky nastala 01. 02. 2014. Dňa 15. 02. 2017 ho Okresný súd Nitra rozsudkom sp. zn. 12C/648/2015 zaviazal, aby jej zaplatil 64 700,- eur s úrokom z omeškania, ktorý nadobudol vykonateľnosť dňa 21. 04. 2017, pričom splatnosť nastala dňa 31. 07. 2015. Keďže žalovaný v 1. rade svoj dlh nesplnil, uplatnila si svoj nárok prostredníctvom exekúcie, ktorá je však nevykonateľná. Žalovaný v 1. a 2. rade tesne po tom, ako uznali voči nej ako žalobkyni svoj dlh, previedli uvedené nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy z 18. 05. 2015 na žalovaného v 3. rade za kúpnu cenu 205 836,60 eura, ktorá sa

rovnala všetkým pohľadávkam, ktoré mali voči veriteľom, ktorí mali na nehnuteľnostiach zabezpečovacie práva. Žalovaní v 1. a 2. rade tesne po tom ako žalovaný v 1. rade uznal voči nej dlh, previedli uvedené nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy na žalovaného v 3. rade. Žalovaní v 1. až 3. rade ju uvedeným spôsobom zámerne ukrátili. Žalovaný v 3. rade následne, a to len necelý mesiac po prvom prevode, daroval darovacou zmluvou nehnuteľnosti žalovanému v 4. rade, ktorý je jeho otcom. Žalovaný v 3. rade nehnuteľnosti preto previedol vedome a cielene v úmysle ukrátiť ju a tento úmysel mu musel byť známy. Právnym následkom takéhoto právneho úkonu však nie je jeho odporovateľnosť podľa § 42s OZ, ale pretože ide o protiprávny úkon, ktorý je v rozpore so zákonom, nastáva jeho neplatnosť podľa § 39 OZ.

1.1. Žalovaní v 1. až 4. rade vo vyjadrení k žalobe tvrdili, že záväzok žalobkyne na liste vlastníctva nebol. Žalovaní v 1. a 2. rade neinformovali žalovaných v 3. a 4. rade o svojich ďalších záväzkoch, pretože hoci sa poznajú bolo im to trápne. Žalovaní v 3. a 4. rade nemali žiadnu vedomosť o záväzkoch žalovaných v 1. a 2. rade voči žalobkyni. Namietali, že žalobný návrh je v časti určenia neplatnosti zmluvy neurčitý, a teda nevykonateľný a aj nadbytočný, vzhľadom na žalobný návrh v časti o určenie vlastníctva, a preto nie je naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Namietali, že žalobkyňa nepreukázala, že by bol prevod na základe kúpnej zmluvy v rozpore so zákonom.

1.2. Žalobkyňa v replike namietala tvrdenia žalovaných v 1. až 4. rade o tom, že spôsob uspokojenia je daný § 240 Trestného zákona v spojení s § 69 a nasl. Zákona o konkurze. Žalovaní mali pri predaji postupovať s odbornou starostlivosťou. Namietala aj tvrdenia žalovaných, že by sa mali prednostne uspokojovať pohľadávky zapísané na liste vlastníctva. Trvala na tom, že kúpna zmluva z 20. 05. 2015 je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Poukázala na časovú následnosť a koordinovaný postup všetkých žalovaných, najmä na to, že prevod nastal medzi známymi, k návrhu na vklad prišlo po uznaní dlhu, kúpna cena sa rovnala výške záväzkov, následný rýchly prevod darovaní a trvanie tohto procesu, a teda podľa nej išlo o účelový predaj. Záverom uviedla, že vzhľadom na to, že platnosť zmluvy súd posudzuje ako predbežnú otázku, spresnila procesný návrh tak, že požaduje, aby súd určil iba, že žalovaní v 1. a 2. rade sú bezpodielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností.

1.3. Súd prvej inštancie nariadil predbežné prejednanie sporu, na ktoré predvolal právneho zástupcu žalobkyne a právneho zástupcu žalovaných. Právny zástupca žalobkyne uviedol, že na požadovanom určení vo výroku I. netrvá, aj keď by nepovedal, že žalobu berie v tejto časti späť, ale chce, aby sa súd s touto otázkou zaoberal ako s otázkou predbežnou. Tvrdil, že žalovaní porušili bližšie neoznačené ustanovenia zákona č. 233/1995 Z. z., ktoré sa týkali zákazu nakladania s majetkom dlžníka, pretože sa viedli tri exekučné konania, ktoré sa síce netýkali žalobkyne, ale boli so skorším poradím, o čom predložil súdu informáciu z Centrálného registra exekúcií. Žalovaní porušili aj § 6 a § 7 zákona č. 7/2005 Z. z., pretože sa nachádzali v stave platobnej neschopnosti, aj keď neboli v konkurze. Namietal, že dlžník uznal svoje pohľadávky voči žalobkyni ešte pred prevedením nehnuteľností a potvrdil, že pohľadávky neboli zabezpečené. Predaj nehnuteľností nepovažoval za predaj v dobrej viere, pretože bol vysoko rizikový, vzhľadom na uvedené exekúcie a cenotvorba bola ponechaná na kupujúcich, nebol urobený znalecký posudok, hoci mal byť. Navrhol nariadiť pojednávanie, vypočuť na ňom žalobkyňu a dať mu možnosť sa vyjadriť.

1.4. Právny zástupca žalovaných namietal, že na tvrdenia žalobkyne prednesené na predbežnom prejednaní sporu by súd nemal prihliadať, pretože ich žalobkyňa skôr netvrdila, pričom na ich preukázanie ani neoznačila žiadne dôkazy. Namietal, že zo Zákona o konkurze nevyplýva, že by bol predaj nehnuteľností zakázaný. V prípade, ak žalobkyňa nevzala žalobu v časti späť, je predmetom konania, a pretože na nej nie je naliehavý právny záujem, navrhol ju zamietnuť a rozhodnúť na predbežnom prejednaní sporu.

1.5. Súd prvej inštancie posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, oboznámil sa s listinami, ktoré strany sporu predložili, vypočul žalovaných a oboznámil sa s pripojeným spisom sp. zn. 18C/89/2016 a za preukázané považoval nasledovné skutočnosti: zo zmluvy o prevode obchodného podielu z 14. 01. 2014 vyplýva, že žalobkyňa previedla na žalovaného v 1. rade obchodný podiel za 6 638,78 eura, ktorú sumu sa jej žalovaný v 1. rade zaviazal zaplatiť do 3 dní od nadobudnutia účinnosti prevodu. Z rozsudku Okresného súdu Nitra z 19. 10. 2016 č. k. 10C/651/2015-71 vyplýva, že súd rozhodol, že žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobkyni 6 638,78 eura s úrokom z omeškania, na základe uvedenej zmluvy o prevode obchodného podielu, pričom rozsudok nadobudol právoplatnosť 22. 11. 2016. Z upovedomenia o začatí exekúcie z 04. 07. 2017 sp. zn. 415 EX 230/17 vyplýva, že na

základe návrhu žalobkyne sa vedie proti žalovanému v 1. rade exekúcia na vymoženie priznanej sumy. Zo správy o stave exekúcie z 25. 09. 2017 a 01. 03. 2019 vyplýva, že pohľadávka je nevymožiteľná. Z uznania dlhu z 22. 05. 2015 vyplýva, že žalovaný v 1. rade uznal, že má voči žalobkyni dlh 64 700,- eur, ktorý sa zaviazal zaplatiť do 31. 07. 2015. Z rozsudku Okresného súdu Nitra z 19. 10. 2016 č. k. 12C/648/2015-49 vyplýva, že súd rozhodol, že žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobkyni 64 700,- eur s úrokom z omeškania, na základe uvedeného uznania dlhu, pričom rozsudok nadobudol právoplatnosť 18. 04. 2017. Z upovedomenia o začatí exekúcie z 17. 07. 2017 sp. zn. 415 EX 233/17 vyplýva, že na základe návrhu žalobkyne sa vedie proti žalovanému v 1. rade exekúcia na vymoženie priznanej sumy. Zo správy o stave exekúcie z 15. 02. 2018 vyplýva, že pohľadávka je nevymožiteľná.

1.6. V konaní nebolo sporné, že žalovaní v 1. a 2. rade boli bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. XXXX (boli zapísané na liste vlastníctva č. XXXX) k. ú. G. a to stavba so súpisným číslom XXX, druh stavby dom, postavený na parcele KN-C druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 151 m² v celosti 1/1, pozemok KN-C parcelné číslo 1958 druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 151 m² v celosti 1/1 a pozemok KN-C parcelné číslo 1959, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 838 m² v celosti 1/1, pričom v časti C ťarchy bolo zapísané záložné právo pre Istobanku a. s., pre Y. B. a K. B. a H.. O. Q.. Z kúpnej zmluvy z 20. 05. 2015 vyplýva, že žalovaní v 1. a 2. rade ako predávajúci predali tieto nehnuteľnosti žalovanému v 3. rade ako kupujúcemu. Z čl. I bod 4 zmluvy vyplýva, že zmluvné strany berú na vedomie, že predmet kúpy je podrobne špecifikovaný v znaleckom posudku č. 24/2014 zo dňa 10. 03. 2014 vyhotovenom znalcom z odboru Odhad hodnoty nehnuteľností Ing. Jozefom Račekom, ev. č. 912885. Z čl. II bod 1 zmluvy vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli na tom, že kúpna cena predmetu kúpy je vo výške 205 836,60 eura a z čl. II bod 2 zmluvy, že žalovaný v 3. rade sa zaviazal prvú časť kúpnej ceny vo výške 50 000,- eur uhradiť žalovaným v 1. a 2. rade na inkasný účet záložného veriteľa H., druhú časť vo výške 100 000,- eur na inkasný účet záložných veriteľov Y. B. a K. B. a tretiu časť vo výške 55 836,60 eura na inkasný účet záložného veriteľa Československá obchodná banka a. s. (právny predchodca Istobanka a. s.). Z výpisu z listu vlastníctva z 15. 01. 2016 a 01. 08. 2019 vyplýva, že výlučným vlastníkom týchto nehnuteľností je žalovaný v 4. rade, ktorý ich nadobudol na základe darovacej zmluvy, ktorej vklad bol povolený pod V 5533/15, pričom časť C ťarchy je bez zápisu.

1.7. Z výsluchu žalovaného v 3. rade vyplynulo, že mal záujem kúpiť nehnuteľnosti čisté a preto si pozrel list vlastníctva, o ďalších záväzkoch alebo problémov ohľadne nehnuteľnosti ho predávajúci neinformovali, pričom sa ich na to pýtal a preto nehnuteľnosti kupoval v dobrej viere, zmluvu pripravoval právnik a hodnotu nehnuteľností odhadol na 200 000,- eur, ktorá cena sa zvýšila po zistení výšky záväzkov a žalovaný v 1. rade je jeho strýko. Z výsluchu žalovaného v 1. rade vyplýva, že na predmetných nehnuteľnostiach boli zapísané ťarchy, o ktorých žalobkyňa vedela, pretože ho sama nabádala k ich predaju a predal ich preto, aby sa týchto dlhov zbavil, pričom súdnych exekútorov neinformoval, pretože o exekúciách označených žalobkyňou nevedel a neinformoval ani žalovaného v 3. rade, pretože to nepovažoval za potrebné, pričom žalobkyňu mienil uspokojiť z iných zdrojov. Z výsluchu žalovaného v 4. rade vyplýva, že žalovaný v 3. rade je jeho syn, pričom v čase darovania nevedel o tom, že by vlastnícke právo žalovaného v 3. rade mohlo byť nejakým spôsobom obmedzené a že žalovaný v 3. rade si nehnuteľnosť kúpil pre seba na bývanie, následne sa jeho pomery zmenili a keďže pri jeho dome sa začala realizovať významná finančná investícia, ktorá mohla mať vplyv na kvalitu jeho bývania, navrhol mu, aby mu ju daroval.

1.8. Žalobkyňa žalobou a jej doplnením požadovala, aby súd určil, že kúpna a darovacia zmluva sú neplatné a že žalovaní v 1. a 2. rade sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností. Žalobkyňa v podaní z 29. 10. 2019 uviedla, že spresňuje svoj procesný návrh tak, že požaduje určiť už iba to, že žalovaní v 1. a 2. rade sú bezpodielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností. Hoci v uvedenom podaní žalobkyňa, zastúpená právnym zástupcom a ani jej právny zástupca na predbežnom prejednaní sporu 05. 02. 2020 neuviedli, že žalobkyňa berie žalobu v časti o určenie neplatnosti oboch zmlúv späť, súd toto jej podanie z 29. 10. 2019 posúdil v súlade s § 124 ods. 1 CSP a čl. 11 ods. 1 CSP podľa jeho obsahu ako späťvzatie žaloby podľa § 144 CSP v časti o určenie neplatnosti oboch zmlúv. Súd prvej inštancie preto konanie v časti o určenie neplatnosti kúpnej a darovacej zmluvy podľa § 145 ods. 2 CSP zastavil.

1.9. Žalobkyňa žalobou po jej čiastočnom späťvzatí požaduje, aby súd určil, že žalovaní v 1. a 2. rade sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa má na

požadovanom určení naliehavý právny záujem. Súd prvej inštancie sa stotožňuje s tvrdením žalobkyne, že otázka platnosti, resp. neplatnosti uvedených zmlúv sa má posudzovať ako predbežná otázka a aj obranou žalovaných, že na takejto žalobe by ani nebol naliehavý právny záujem podľa § 137 písm. c). Žalovaní sa však v konaní bránili tvrdením, že žalovaný v 3. rade nadobudol vlastnícke právo od žalovaných v 1. a 2. rade dobromyseľne, a tak ho nadobudol aj žalovaný v 4. rade od žalovaného v 3. rade. Žalovaní v 1. a 2. rade už vo vyjadrení k žalobe tvrdili, že žalovanému v 3. rade neoznámili, že sú dlžníkmi žalobkyne, a že sa proti žalovanému v 1. rade vedú exekučné konania, v ktorých nebola pohľadávka žalobkyne uspokojená a aj žalovaní v 3. a 4. rade tvrdili, že o tom nevedeli.

1.10. Žalobkyňa tieto tvrdenia žalovaných v replike k vyjadreniu účinne nenamietala, hoci bola súdom poučená a vyzvaná vyjadriť sa k nim výzvou z 03. 10. 2019 a neoznámila ani žiadne prostriedky procesného útoku na preukázanie nedobromyseľnosti žalovaných. Žalobkyňa až po vyjadrení súdu podľa § 171 ods. 1 CSP na predbežnom prejednaní sporu navrhla k tomu vypočuť žalovaných. Súd jej návrhu vyhovel, pretože žalovaní v 1. až 4. rade sa zúčastnili predbežného prejednanie sporu. Výsluchom žalovaných v 1., 3. a 4. rade nebolo v konaní preukázané, že by žalovaní v 3. a 4. rade neboli dobromyseľní pri nadobúdaní nehnuteľností, naopak, ich výsluchom bolo preukázané, že žalovaný v 3. rade sa pýtal žalovaných v 1. a 2. rade, či nie sú nehnuteľnosti problematické, čo mu žalovaní v 1. a 2. rade nepotvrdili, čo potvrdil aj žalovaný v 1. rade.

1.11. Za stavu, že v konaní nebolo sporné, že vedomosť o uvedených skutočnostiach nemohli žalovaní v 3. a 4. rade získať ani z výpisu z príslušného listu vlastníctva, pretože z časti C ťarchy boli zistiteľné iné pohľadávky žalovaných v 1. a 2. rade, ktoré aj boli z kúpnej ceny nehnuteľností uspokojené, čo bolo preukázané výsluchom žalovaných a aj kúpnu zmluvou, nemal súd prvej inštancie pochybnosti o dobromyseľnosti žalovaných v 3. a 4. rade pri uzatváraní spornej kúpnej zmluvy.

1.12. Žalobkyňa tvrdila, že nedobromyseľnosť žalovaných spochybňuje dohoda o výške kúpnej ceny, ktoré tvrdenia však súd prvej inštancie nemal za preukázané, pretože pri určení kúpnej ceny neboli porušené žiadne zmluvné ustanovenia. Ďalej tvrdila, že ju spochybňuje blízky príbuzenský vzťah žalovaného v 1. rade k žalovanému v 3. rade, ktorá skutočnosť však môže mať vplyv na rozhodnutie súdu v konaní o odporovateľnosť právneho úkonu, ktoré sa vedie na súde pod sp. zn. 18C/99/2016, ale nie v tomto konaní. Namietala aj to, že žalovaný v 3. rade nehnuteľnosti krátko po ich nadobudnutí daroval žalovanému v 4. rade, čo však nie je zákonom zakázané, žalovaní to rozporovali a žalobkyňa v tomto smere neunesla dôkazné bremeno na spochybnenie ich dobromyseľnosti. Zo všetkých uvedených skutočností mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaný v 3. rade nadobudol nehnuteľnosti v dobrej viere, že ich nadobúda od žalovaných v 1. a 2. rade na základe platnej kúpnej zmluvy a žalovaný v 4. rade ich nadobudol od žalovaného v 3. rade rovnako v dobrej viere, že ich nadobúda na základe platnej darovacej zmluvy, pretože žalovaný v 3. rade je ich vlastníkom.

1.13. Žalobkyňa na predbežnom prejednaní sporu navrhla svoj výsluch a aby jej súd prvej inštancie umožnil sa písomne vyjadriť. Predmetom výsluchu a aj vyjadrenia malo byť preukázanie toho, ktoré povinnosti žalovaní v 1. a 2. rade pri uzatváraní kúpnej zmluvy porušili. Pretože súd prvej inštancie mal z horeuvedených dôvodov za preukázané, že žalovaní v 3. a 4. rade pri nadobúdaní sporných nehnuteľností konali v dobrej viere a je preto dôvodné poskytnúť ochranu ich vlastníckemu právu, je navrhnutý dôkaz a aj vyjadrenie neúčelné, a pretože to bolo možné a aj účelné, rozhodol súd prvej inštancie podľa § 171 ods. 2 CSP o žalobe na predbežnom prejednaní sporu tak, že ju z horeuvedených dôvodov zamietol.

1.14. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 CSP, a pretože žalovaní boli v konaní celkom úspešní, majú proti neúspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP. Nikto v konaní netvrdil a ani súd nevzhliadol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, pre ktoré by súd žalovaným nemal túto náhradu priznať. Súd prvej inštancie preto rozhodol, že žalovaní majú nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonom stanovenej lehote odvolanie v celom rozsahu z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Mala za to, že pokiaľ sa súd prvej inštancie rozhodoval aplikovať ust. § 171 ods. 2 CSP a vec z hľadiska možnosti

a účelnosti rozhodnúť spôsobom vo veci samej na predbežnom prejednaní sporu, mal zároveň brať do úvahy skutočnosť, že ustanovenie § 168 ods. 2 CSP garantuje pre strany sporu rovnaký rozsah práv ako v prípade nariadeného pojednávania. V tomto ohľade súd prvej inštancie pochybil, keď pred vynesením rozsudku jej neumožnil ani jedno z procesných práv podľa ustanovenia § 182 CSP. Nič z vyššie uvedenej zákonnej dikcie jej ako žalobkyni umožnené nebolo, čím došlo k zásahu do jej práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a zásahu do princípu rovnosti strán v zmysle čl. 6 ods. 1 CSP. K uvedenému záveru dospel vo svojej rozhodovacej praxi aj Najvyšší súd SR prostredníctvom rozhodnutia 2 Cdo 6/1998, kde konštatoval odňatie možnosti konať pred súdom v prípade, ak je strane sporu odmietnuté v závere pojednávania právo zhrnúť návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci /§ 420 písm. f) CSP/. Uviedla, že odvolaním napadnuté skutočnosti sú potvrdené na zvukovom zázname o úkone predbežného prejednaní veci, ktorý bol vyhotovený v predmetnej veci dňa 05. 02. 2020 a vyžiadaný jej právnym zástupcom v kópii na nosiči dát. S poukazom na vyššie uvedené navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. K odvolaniu žalobkyne sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrili žalovaní a žiadali, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a zároveň žiadali priznať právo na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedli, že podané odvolanie neobsahuje žiaden skutkový, ani právny argument, v dôsledku ktorého by bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť. Žalobkyňa podala dňa 29. 07. 2019 žalobu. V tejto žalobe označuje ako dôkazy listiny týkajúce sa uznania dlhu, rozsudok sp. zn. 10C/651/2015, 12C/648/2015, zmluvu o prevode obchodného podielu. Vo vyjadrení zo dňa 17. 09. 2019 neoznačuje žiaden dôkaz týkajúci sa skutkových okolností. Počas predbežného prejednaní sporu dňa 05. 02. 2010 právny zástupca žalobkyne navrhol vypočúť strany sporu - žalovaných, vypočúť žalobkyňu. V rámci podaného odvolania neoznačuje žiadne dôkazy, ktoré by bolo potrebné vykonať, ale ani nepoukazuje na to, aké dôkazy vykonané neboli. Uviedli, že v predmetnej veci podali rozsiahle vyjadrenie zo dňa 17. 09. 2019. Podstatou tohto vyjadrenia je právne posúdenie dôvodnosti, či nedôvodnosti podanej žaloby. Dodali, že z hľadiska právneho sa v plnom rozsahu tohto vyjadrenia pridriavajú. Uviedli, že počas predbežného prejednaní sporu ich právny zástupca žalobkyne navrhol vypočúť. Tvrdili, že ich výsluch bol zrealizovaný a právny zástupca žalobkyne im kládol rad otázok. Na všetky otázky mu dali relevantnú odpoveď. Ich výpovede právny zástupca žalobkyne nespochybnil. V rámci predbežného prejednaní sporu právny zástupca žalobkyne mal možnosť na záver sa vyjadriť ku skutkovým okolnostiam, nič mu nebránilo vyjadriť sa k právnej stránke veci a navrhnúť prípadné dôkazy. Toto právo právny zástupca využil tak, ako uznal za vhodné. Navrhol vypočúť žalobkyňu k okolnostiam, že žalovaný v 1. rade ju mal uspokojiť z iných zdrojov. V tejto súvislosti uviedli, že oni ako žalovaní sa predbežného prejednaní sporu zúčastnili. Bolo právo žalobkyne zúčastniť sa predbežného prejednaní sporu. Pokiaľ takto nespravila, je to jej právo a musí rátať s príslušnými dôsledkami. Domnievali sa však, že ani výsluch žalobkyne by nevedol k spoľahlivému zisteniu okolností, ktoré by mali za následok, že žalovaní v 1. a 2. rade by boli určení za bezpodielových spoluvlastníkov predmetných nehnuteľností. Žaloba ako už bolo uvedené, bola podaná 29. 07. 2019. Následne žalobkyňa vyhotovila vo veci vyjadrenie. Počas predbežného prejednaní sporu bol prítomný právny zástupca žalobkyne. Vo veci bolo vyhotovené odvolanie. Ani počas jedného z týchto úkonov žalobkyňa neoznačila relevantný dôkaz na podporu svojich tvrdení. Súd prvej inštancie veľmi podrobne a rozsiahlo odôvodnil svoje rozhodnutie. Dodali, že nie sú dané skutkové okolnosti, ale ani právne dôvody na postup, ktorý označuje žalobkyňa vo svojom odvolaní. Nedostatok reálneho postoja žalobkyne k veci je zrejmý aj z toho, že sa jednoznačne nevyjadrila k tomu, aký má postoj k žalobe v časti výroku I. Tento výrok smeroval k tomu, že žalobkyňa sa domáhala absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy medzi žalovanými v 1. a 2. rade a žalovaným v 3. rade. Na otázku súdu, či na podanej žalobe v časti výroku I. trvá, odpovedala neurčito, bez toho, aby sa dalo zistiť, čo tým chcela povedať. Takto je možné hodnotiť argumentáciu žalobkyne, či už v žalobe, vo vyjadrení, v odvolaní, ale aj v rámci predbežného prejednaní sporu. Z uvedených dôvodov žiadali vo veci rozhodnúť v zmysle ich vyjadrenia.

4. K vyjadreniu žalovaných sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že napriek obsahu vyjadrenia žalovaných zo dňa 05. 05. 2021 naďalej trvá na celej právnej interpretácii uvedenej v odvolaní, na základe ktorej navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

5. Odvolacia duplika nebola podaná.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti podľa (§ 127 a § 363 CSP), viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379 a § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) vec prejednal a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku I. je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť a v jeho napadnutom výroku II. a III. je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súde prvej inštancie dňa 1. augusta 2019 domáhala, aby súd určil, že kúpna zmluva, ktorú uzavreli žalovaní v 1. a 2. rade ako predávajúci so žalovaným v 3. rade ako kupujúcim dňa 18. 05. 2015 a darovacia zmluva, ktorú uzavrel žalovaný v 3. rade ako darca a žalovaný v 4. rade ako obdarovaný sú absolútne neplatné a že žalovaní v 1. a 2. rade sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností stavby so súpisným číslom 581, druh stavby dom, postavený na parcele KN-C druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 151 m² v celosti 1/1, pozemok KN-C parcelné číslo 1958 druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 151 m² v celosti 1/1 a pozemok KN-C parcelné číslo 1959 druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 838 m² v celosti 1/1. Žalobkyňa v žalobnej replike zo dňa 29. októbra 2019 uviedla, že vzhľadom na to, že platnosť kúpnej zmluvy zo dňa 20. 05. 2015 súd posudzuje ako predbežnú otázku, spresňuje procesný návrh žaloby s tým, že navrhla, aby súd určil, že žalovaní v 1. a 2. rade sú spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností. Súd prvej inštancie doručil predvolanie na predbežné prejednanie sporu, ktoré sa malo uskutočniť dňa 5. februára 2020 právnenému zástupcovi žalobkyne dňa 23. decembra 2019 a právnenému zástupcovi žalovaných dňa 10. decembra 2019. Dňa 5. februára 2020 sa v predmetnej veci uskutočnilo predbežné prejednanie sporu, na ktorom sa okrem právnych zástupcov strán sporu osobne zúčastnili aj žalovaní. Následne súd prvej inštancie na predbežnom prejednaní sporu rozhodol napadnutým rozsudkom.

8. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

9. Podľa § 168 ods. 1 a 2 CSP, ak súd nerozhodne inak, nariadi pred prvým pojednávaním predbežné prejednanie sporu. Ak nie je ustanovené inak, vzťahujú sa na predbežné prejednanie sporu ustanovenia o pojednávaní.

10. Podľa § 171 ods. 1 a 2 CSP, ak sa spor nepodarilo vyriešiť zmiernom, súd uloží stranám povinnosti potrebné na dosiahnutie účelu konania, najmä v súvislosti s prípravou pojednávania. Zároveň určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci a predpokladaný termín pojednávania. Ak je to možné a účelné, súd môže na predbežnom prejednaní rozhodnúť vo veci samej.

11. Podľa § 177 ods. 1 a 2 CSP súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariaďovať, ak a) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 2 000 eur, b) strany s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia alebo c) to ustanovuje tento zákon.

12. Podľa § 182 CSP, ak súd pojednávanie neodročí, pred jeho skončením vyzve strany, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci. Ak po vyjadrení strán súd nepovažuje za potrebné vykonať ďalšie dôkazy, uznesením vyhlási dokazovanie za skončené.

13. Podľa § 188 ods. 1 a 2 CSP súd vykonáva dôkazy na pojednávaní. Súd vykonáva dôkaz mimo pojednávania, ak je to možné a účelné. Strany majú právo byť prítomné na takto vykonávanom dokazovaní. Vykonanie dôkazu mimo pojednávania súd stranám oznamuje spravidla päť dní vopred. Ak bolo nariadené pojednávanie, oboznámi súd strany s výsledkami dokazovania na tomto pojednávaní.

14. Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

15. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04).

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných mu v civilnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Ide teda o taký postup súdu, ktorý znemožňuje strane sporu realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Civilným sporovým poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

17. Odvolací súd konštatuje, že zmyslom predbežného prejednanie sporu, je predovšetkým zefektívnenie a zrýchlenie sporového konania. Účelom je ujasnenie predmetu sporu a vydiskutovanie si procesných možností, čím môže dôjsť k zrýchleniu súdneho konania. Ide o fakultatívny inštitút, ktorý môže súd nariadiť a uskutočniť vždy iba pred prvým pojednávaním. Jeho účel smeruje jednak k odstráneniu prípadných nedostatkov vo vzťahu k procesným podmienkam a k zmierlivému vyriešeniu sporu (§ 170 CSP), ale aj k zásadným procesným úkonom, ktoré bezprostredne súvisia s prejednaním veci a meritórnym rozhodnutím. Úlohou súdu v tomto smere je najmä dosiahnuť medzi stranami zmier, prípadne odporučiť mediáciu, pričom súd tak má urobiť, ak je to možné (§ 148 CSP) a účelné. Ak k zmiernu nedôjde, prichádza do úvahy najpodstatnejšia časť predbežného prejednanie sporu, kedy súd: uloží stranám povinnosti potrebné na dosiahnutie účelu konania, najmä v súvislosti s prípravou pojednávania (i.). Určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, (ii.) ktoré dôkazy vykonaná a ktoré dôkazy nevykoná (iii.) a uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci (iv.) a predpokladaný termín pojednávania (v.).

18. Uvedené povinnosti, resp. úkony sú obligatórne, a teda, ak súd nariadi predbežné prejednanie sporu a nedôjde k uzavretiu zmiernu, musí súd uskutočniť všetky vyššie enumerované úkony tak, aby nedochádzalo k vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí, t. j. ak strany sporu nemali možnosť reagovať na tvrdenia a dôkazné návrhy protistrany, tak aj na právne hodnotenie zistenej skutkovej situácie súdom. Odvolací súd dodáva, že za nesporné môže súd považovať tie skutočnosti, na ktorých sa strany zhodnú, okrem prípadov, že existuje dôvodná obava o ich pravdivosti. Odvolací súd konštatuje, že účelom predbežného prejednanie sporu je kontinuálne a plynulé pokračovanie v spore, ak sú pre to splnené procesné podmienky. Ustanovenie § 171 ods. 2 CSP normuje stav, v ktorom môže súd, ak je to možné a účelné rozhodnúť vo veci samej už na predbežnom prejednaní sporu. Nakoľko sa v zmysle § 168 ods. 2 CSP ustanovenia o pojednávaní vzťahujú primerane, môže sa vykonať elementárne dokazovanie a v týchto prípadoch v zmysle zásady hospodárnosti aj rozhodnúť, čo je plne v súlade s nosným princípom rekonštitúovaného CSP, teda princípom arbitrárneho poriadku. Bude to však situácia ojedinelá, keďže sa preferuje skončenie konania vo fáze predbežného prejednanie sporu zmiernom.

19. Odvolací súd s ohľadom na vyššie uvedené konštatuje, že na rozhodnutie veci „in merito“ na predbežnom prejednaní sporu neboli splnené podmienky. Na úvod treba uviesť, že pred rozhodnutím veci na predbežnom prejednaní sporu, hoc ide o fakultatívny právny inštitút, je povinnosťou súdu sa pokúsiť medzi stranami sporu o dosiahnutie zmiernu za predpokladu, že je to možné a účelné, pričom aspektom „možnosti“ sa rozumie stav podľa § 148 CSP, ktorý stanovuje, že súd rozhodne o tom, či uzavretý zmier schvaľuje; neschváli ho, ak je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Na druhej strane, aspekt „účelnosti“ je potrebné vykladať „materiálne“, kedy sa má súd vždy pokúsiť svojím konaním poskytnúť stranám reálnu možnosť zväžiť potrebu mediačného, resp. zmierlivého spôsobu riešenia ich sporu, a k tomuto ich nabádať, resp. viesť. Za situácie, ak bola snaha súdu o zmier neúspešná, môže v zmysle vyššie uvedeného, ako určitú formu výnimky, v zmysle ust. § 168 ods. 2 CSP rozhodnúť na predbežnom prejednaní sporu vo veci samej, a to len za predpokladu, že je to „možné“ a

„účelné“. V tomto smere je potrebné na uvedené postuláty nazerať cez zásadu hospodárnosti regulovanú zásadou arbitrárneho poriadku.

20. Zásadu hospodárnosti, resp. účelnosti v tomto ohľade treba vykladať v spojení s ustanoveniami § 168 ods. 2 a § 188 CSP, v zmysle čoho je stanovené generálne pravidlo, podľa ktorého sa dôkazy môžu vykonávať len na pojednávaní, ktoré sa nariaďuje za účelom prejednávania veci (zásada priamosti a ústnosti), kedy nariadenie pojednávania na prejednanie veci je konštituované ako pravidlo (§ 177 ods. 1 CSP). Ustanovenie § 188 ods. 2 CSP normuje, že mimo pojednávania sa môže vykonať dôkaz, len ak je to možné a účelné, čo však nie je možné v tomto význame viazať na fázu predbežného prejednávania sporu. Odvolací súd však v tomto smere dodáva, že súd za istých podmienok môže rozhodnúť aj bez toho, aby nariadil pojednávanie, avšak to neznamená, že v týchto prípadoch sa nedokazuje (napr. § 177 ods. 2, § 297, § 304, § 314, § 322 CSP a pod). Dokazovanie sa tzv. vykonáva „od stola“, bez prítomnosti strán sporu, v rámci čoho sa dokazovanie kvalitatívne približuje skôr k osvedčovaniu nároku, t. j. v značne obmedzenom rozsahu, v rámci čoho môže súd vykonať určité „elementárne“ dôkazy, t. j. listinné dôkazy (písomné vyjadrenia strán a pod.). Ak však nie sú splnené zákonné podmienky, ktoré oprávňujú súd rozhodnúť vo veci samej bez nariadenia pojednávania (napr. § 177 ods. 2 CSP), je súd povinný na prejednanie a rozhodnutie veci nariadiť pojednávanie a vykonať riadne dokazovanie, pričom vychádzajúc zo zákonného ustanovenia § 177 ods. 2 CSP je zrejmé, že pojednávanie netreba nariaďovať v zásade, ak je naplnená (kumulatívne) podmienka, že predmetom sporu je otázka jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 2 000,- eur. Rovnako platí, že súd nemusí na prejednanie sporu nariadiť pojednávanie, ak s tým strany sporu súhlasia, alebo to ustanovuje zákon (CSP). Osobitne k tomu odvolací súd uvádza, že určitou „osobitnou“ výnimkou z uvedeného pravidla je situácia, keď by súd ináč mal povinnosť vo veci nariadiť pojednávanie, avšak v situácii, ak je z predbežného prejednávania sporu zrejmé, že konanie bude zastavené iným spôsobom ako „in merito“, t. j. v aspekte procesného rozhodnutia (t. j. odmietnutím alebo zastavením), v danom prípade nie je potrebné za uvedenej situácie prejsť kontinuálne z fázy predbežného prejednávania sporu do fázy pojednávania, aby v prezentovanom spôsobe o danej „procesnej“ otázke súd zákonným spôsobom rozhodol.

21. Vo vzťahu k ustanoveniu § 171 ods. 2 CSP vyššie explikované znamená, že vychádzajúc z charakteru inštitútu predbežného prejednávania sporu, by súd vo všeobecnosti nemal vykonávať (riadne) dokazovanie, pretože dokazovanie súd vykonáva len na pojednávaní a len výnimočne mimo pojednávania. Účelom predbežného prejednávania sporu, ako bolo už uvedené, je rozhodnúť spor bez dokazovania, spravidla uzavretím zmluvy, na základe uznania nároku, alebo na základe zhodných tvrdení strán sporu. Za situácie, ak je potrebné vykonávať dokazovanie, môže predbežné prejednanie sporu prejsť kontinuálne vyhlásením uznesenia o otvorení pojednávania vo veci samej do fázy pojednávania, alebo súd za týmto účelom nariadi pojednávanie na iný termín.

22. Vo svetle vyššie uvedeného odvolací súd opakuje, že súd prvej inštancie na to, aby vo fáze predbežného prejednávania sporu rozhodol vo veci samej (§ 171 ods. 2 CSP), nemal splnené podmienky. V predmetnej veci išlo o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam v spojení s posúdením neplatnosti scudzovacích právnych úkonov ako predbežnou otázkou. Z obsahu súdneho spisu, zo zreteľom najmä na hodnotu sporu a spornosť tvrdení strán v aspekte namietanej dobrej viery žalovaných a ich konania „in fraudem“, nemožno vyvodiť záver, že by súd nebol povinný na prejednanie veci nariadiť pojednávanie, keďže nedošlo k naplneniu zákonnej výnimky (§ 177 ods. 2 CSP). Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie, majúci za sporné, či žalovaní porušili zákon a či ich konanie bolo v rozpore s dobrými mravmi, nemôže žalobu v tejto časti zamietnuť bez pojednávania len vyhlásením rozsudku bez toho, že by vo veci nariadil pojednávanie a následne postupoval v súlade s ustanoveniami § 181 a nasl. CSP, keďže v zmysle vyššie uvedeného takýto postup súdu prvej inštancie nemožno hodnotiť ako „možný a účelný“ v aspekte ustanovenia § 171 ods. 2 CSP.

23. Žalobkyňa v podanom odvolaní namietla, že zo strany súdu nebol na predbežnom prejednaní sporu dodržaný procesný imperatív vyjadrený v ustanovení § 182 CSP s poukazom na ustanovenie § 168 ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak súd pojednávanie neodročí, pred jeho skončením vyzve strany, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci. Ak po vyjadrení strán súd nepovažuje za potrebné vykonať ďalšie dôkazy, uznesením vyhlási dokazovanie za skončené.

24. K uvedenému odvolací súd konštatuje, že ustanovenie § 168 ods. 2 CSP konštituuje, že ak nie je ustanovené inak, vzťahujú sa na predbežné prejednanie sporu ustanovenia o pojednávaní (§ 173 a nasl. CSP). Ide o vyjadrenie vzťahu špeciality zákonnej úpravy predbežného prejednanie sporu vo vzťahu k zákonnej úprave fázy pojednávania. Uvedené vo vzťahu k ustanoveniu § 171 ods. 2 CSP znamená, že súd je už vo fáze predbežného prejednanie sporu povinný postupovať subsidiárne podľa procesných ustanovení upravujúcich fázu pojednávania (§ 173 a nasl. CSP).

25. S ohľadom na vyššie uvedené, odvolací súd uvádza, že i keď sa vo všeobecnosti v rámci predbežného prejednanie sporu dokazovanie nevykonáva, resp. len v obmedzenom rozsahu, to aj s poukazom na subsidiárnu aplikáciu ustanovení o pojednávaní nevyklučuje, naopak, predpokladá ich primeranú aplikáciu (§ 177 a nasl.) aj vo fáze predbežného prejednanie sporu, a teda dodržanie všetkých procesných úkonov s touto fázou spojených (najmä otvorenie predbežného prejednanie sporu, vyhlásenia dokazovania za skončené, vyhlásenie rozhodnutia). Odvolací súd dodáva, že zo zápisnice o predbežnom prejednaní sporu zo dňa 5. februára 2020 (č. I. 204) nie je zrejmé, či stranám, resp. žalobkyni bola daná možnosť v zmysle ustanovenia § 182 CSP. Jedná sa pritom o právo strany, ktoré môže, ale i nemusí využiť. Z obsahu zápisnice však nie je zrejmé, či súd prvej inštancie v tomto smere postupoval v súlade so zákonom a zvolil správny procesný postup a im takúto možnosť poskytol. Súd prvej inštancie sa tiež nevysporiadal s otázkou, či je v predmetnej veci potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, pričom aj absentuje vyhlásenie uznesenia o skončení dokazovania.

26. V zmysle vyššie uvedeného odvolací súd dodáva, že skončenie dokazovania je významný procesný okamih, ktorý v rámci zákonnej koncentrácie konania ohraničuje moment, dokedy môžu strany sporu uplatniť prostriedky procesného útoku a obrany, pričom súd vyhlási dokazovanie za skončené iba za predpokladu, ak po záverečných rečiach nepovažuje za potrebné vykonať ďalšie dôkazy. Odvolací súd dodáva, že súd síce nemusí vykonať všetky dôkazy navrhnuté stranami sporu, musí však odôvodniť, prečo konkrétny navrhovaný dôkaz nevykoná. V tomto smere odvolací súd dopĺňa, že strany sú v intencii zákonnej koncentrácie konania oprávnené uplatňovať prostriedky procesnej obrany a útoku najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, pričom sudcovská koncentrácia konania je v tomto ohľade normatívnym vyjadrením základného princípu zakotveného v čl. 5 CSP, podľa ktorého môže súd odmietnuť procesné úkony, ktoré vedú k nedôvodným prietahom v konaní. Paragraf 153 ods. 1 veta druhá pritom definuje, kedy predloženie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany nie je včasné a to vtedy, ak ho strana mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala starostlivo (subjektívne hľadisko). Ak na to neexistujú osobitné dôvody, v zásade platí, že predloženie skutkových tvrdení alebo dôkazov až na pojednávaní nie je včasné. Uvedené však neznamená, že strana sporu nemá právo uplatňovať prostriedky procesnej obrany a útoku až do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, kedy na druhej strane v aspekte sudcovskej koncentrácie konania je pre „nevčasné“ predloženie prostriedku procesnej obrany alebo útoku pripisovaná sankcia v podobe, že súd nemusí na takto uplatnené prostriedky prihliadnuť, čo však musí odôvodniť v rozhodnutí vo veci samej.

27. Vo svetle vyššie uvedeného je odvolací súd toho názoru, že súd prvej inštancie tiež pochybil, čo vyplýva aj zo zápisnice o predbežnom prejednaní sporu, keď za primeranej subsidiárnej aplikácie ustanovení o pojednávaní (§ 173 a nasl. CSP) mal v rámci štádia predbežného prejednanie sporu vyzvať strany na prednesenie záverečnej reči v zmysle § 182 CSP, následne na čo mal pristúpiť k vyhláseniu uznesenia o skončení dokazovania a až následne vyhlásiť napadnutý rozsudok. V tomto smere odvolací súd zdôrazňuje, že postupom súdu prvej inštancie, ktorý na predbežnom prejednaní sporu nevyzval žalobkyňu, resp. jej právneho zástupcu, aby zhrnul svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci a bez toho, aby sa súd prvej inštancie vysporiadal s navrhovaným dôkazným prostriedkom (výsluchom žalobkyne) a bez toho, aby vyhlásil uznesením dokazovanie za skončené, následne na čo vyhlásil napadnutý rozsudok, porušil procesné práva žalobkyne, t. j. nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Tým, že súd prvej inštancie postupoval v rozpore s procesnými ustanoveniami, vzťahujúc sa na predbežné prejednanie sporu a ustanoveniami o pojednávaní, postupoval v rozpore so zásadou ústnosti, priamosti a bezprostrednosti civilného procesu, čím došlo zo strany súdu k odňatiu práva na spravodlivý súdny proces. Odvolací súd, sumarizujúc vyššie uvedené len zdôrazňuje, že súd prvej inštancie pochybil, keď v rozpore s požiadavkou „možnosti a účelnosti“ na predbežnom prejednaní sporu rozhodol vo veci samej, keď bez splnenia zákonných podmienok vykonal dokazovanie bez nariadenia

pojednávania, nevyzval strany, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci, následne na čo súd prvej inštancie bez vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania rozhodol napadnutým rozsudkom, ktorý so zreteľom na vyššie uvedené skutočnosti možno hodnotiť ako prekvapivý.

29. Vo vzťahu k otázke čiastočného späťvzatie žaloby odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne posúdil a vyhodnotil úkon právneho zástupcu žalobkyne ako čiastočné späťvzatie žaloby v súlade s ustanovením § 145 ods. 2 CSP, a to aj s poukazom na to, že žalobkyňa v podanom odvolaní z hľadiska odvolacích námietok žiadnym spôsobom napádaný výrok o čiastočnom zastavení konania nenamietala, ani iným relevantným spôsobom nespochybnila, a z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku I. podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

30. Sumarizujúc vyššie uvedené, odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v jeho napadnutom výroku II. a III. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní sa riadiť právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), opätovne vec prejednať za dodržania vyššie opísaného postupu, výsledky celého konania náležite zhodnotiť a následne o veci rozhodnúť.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).